

November 2017

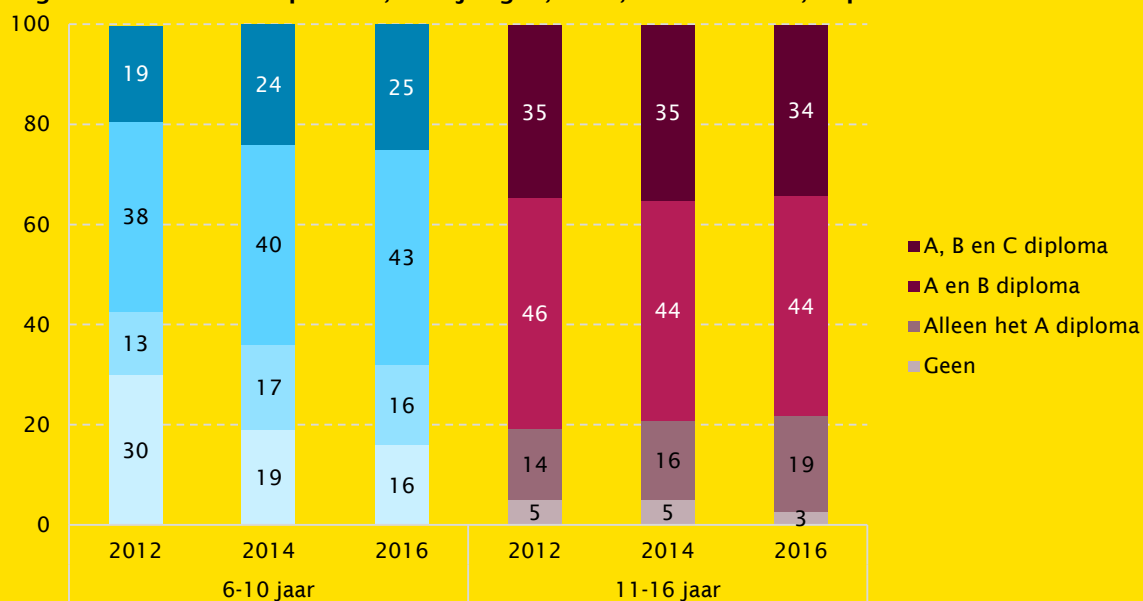
Corry Floor (Mulier Instituut)

Annet Tiessen-Raaphorst (SCP)

Ine Pulles (SCP)

Titeke Postma (NL Zwemveilig)

Figuur 1 Bezit zwemdiploma's, 6-16-jarigen, 2012, 2014 en 2016, in procenten

Bron: SCP/CBS (Vrijtijdsomnibus 2012, 2014, 2016)

Inleiding

Een goede zwemvaardigheid draagt bij aan de zwemveiligheid van een kind. De verantwoordelijkheid om kinderen te leren zwemmen ligt primair bij de ouders. Het is geen verplichting vanuit de overheid. Wel voeren gemeenten beleid, via vangnetregelingen of het faciliteren van schoolzwemmen, om de zwemvaardigheid te stimuleren. Sinds 2012 vragen het SCP en CBS kinderen van 6-16 jaar tweejaarlijks naar hun diploma's. In deze factsheet presenteren we de cijfers van 2016 en maken we een vergelijking met eerdere jaren.

Verskil in leeftijdsgroepen

In 2016 heeft 16 procent van de 6-10-jarigen geen zwemdiploma (figuur 1). In de groep van 11-16 jaar is dit aandeel lager: daar heeft 3 procent nog geen diploma. De verwachting is dat 11-16-jarigen niet meer op zwemles gaan, dus daarmee kan worden gesteld dat, anno 2016, 3 procent van de Nederlandse jongeren in 2016 geen zwemdiploma heeft.

Er is een positieve ontwikkeling in de zwemvaardigheid bij 6-10 jarigen tussen 2012 en 2014. In 2016 is in figuur 1 ook een positieve ontwikkeling te zien, deze is echter niet significant verschillend van 2014. De zwemvaardigheid van de 11-16 jarigen is sinds 2012 niet veranderd.

Wel halen kinderen op steeds jongere leeftijd hun eerste diploma. In 2012 had 47 procent van de 6-7-jarigen ten minste het A-diploma. In 2016 is dit gestegen naar 68 procent.

Zwemdiploma A via schoolzwemmen

Schoolzwemmen wordt in 30 procent van de Nederlandse gemeenten aangeboden¹. Soms is dit in de vorm van leszwemmen, maar dit kan ook een 'natte' gymles zijn. Uit de Vrijtijdsomnibus 2016 blijkt dat 14 procent van de 6-16-jarigen hun A-diploma uitsluitend via schoolzwemmen heeft behaald. Dit zijn vaker 11-16-jarigen, kinderen die in de vier grootste gemeenten wonen en/of kinderen met een migrantenachtergrond of uit een gezin met een lager inkomen. De verantwoording van investeringen in schoolzwemmen in de grote gemeenten is op precies die groepen kinderen gebaseerd¹.

Verskil in geslacht/inkomen/herkomst/stedelijkheid

De kans dat kinderen hun zwemdiploma's behalen is niet voor alle kinderen in Nederland even groot (tabel 1). Wanneer we de jaren en leeftijdsgroepen samenvoegen ten behoeve van grotere aantallen, kunnen we hierover betrouwbare uitspraken doen.

Tabel 1 Bezit zwemdiploma's 6-16-jarigen naar achtergrondkenmerken, 2012/2014/2016, in procenten

	Geen	A-diploma	A- en B-diploma	A-, B- en C-diploma
Man	13	17	41	29
Vrouw	10	16	45	29
Laag inkomen*	17	23	38	22
Midden inkomen*	9	12	46	33
Hoog inkomen*	6	10	47	37
Nederlander*	8	15	45	32
Westerse migrant	13	16	44	27
Niet-westerse migrant*	25	19	35	21
G4	25	21	29	25
G21	12	21	39	29
Andere gemeenten	10	14	46	30

Bron: SCP/CBS (Vrijetijdsomnibus 2012, 2014, 2016)

* Ook als voor de andere kenmerken wordt gecorrigeerd, blijven deze variabelen onderscheidend.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met: Corry Floor
c.floor@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

Inkomen, herkomst en stedelijkheid zijn van invloed op het diplomabezit van kinderen. Kinderen van ouders met een laag inkomen of van niet-westerse herkomst halen vaker geen diploma of enkel een A-diploma. Zij stromen minder vaak door naar een B- of C-diploma. Ook kinderen die in de G4 wonen, hebben minder vaak één of meerdere diploma's, maar dit verschil verdwijnt wanneer gecorrigeerd wordt voor inkomen en herkomst.

Conclusie

In 2016 heeft 3 procent van de 11-16-jarigen geen zwemdiploma.

Kinderen van ouders met een laag inkomen of met een niet-westerse herkomst hebben minder vaak een diploma of alleen het A-diploma dan kinderen van ouders met een hoger inkomen of kinderen van Nederlandse komaf. Dat kinderen uit de G4 ook minder vaak een diploma hebben, komt doordat daar meer mensen wonen met een lager inkomen of van niet-westerse komaf.

Schoolzwemmen speelt in de G4 een rol van betekenis. Vooral kinderen met een niet-westerse migrantenafkomst of uit een gezin met een lager inkomen halen het A-diploma uitsluitend via het schoolzwemmen.

Methode

De cijfers die in deze factsheet worden weergegeven, zijn afkomstig uit de Vrijetijdsomnibus (VTO) van het SCP en het CBS. Voor de steekproef wordt gebruikgemaakt van de gemeentelijke basisadministratie. In 2012 namen 526 respondenten in de leeftijd 6-16 jaar deel aan het onderzoek, in 2014 waren dat 464 respondenten en in 2016 476 respondenten. Voor meer informatie zie

https://www.scp.nl/Onderzoek/Bronnen/Be_knopte_onderzoeksbeschrijvingen/Vrijetijds_omnibus_VTO.

NL Zwemveilig

Deze publicatie maakt onderdeel uit van het project [NL Zwemveilig](#). NL Zwemveilig richt zich op het verzamelen van bestaande en nieuwe kennis over leren zwemmen om de zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen. NL Zwemveilig wordt namens de zwembranche gecoördineerd door Nationaal Platform Zwembaden | NRZ en wordt ondersteund door het ministerie van VWS.

Referenties

¹ Floor, C. (2017). [Schoolzwemmen 2016: betrokkenheid van scholen en gemeenten en lokale vormgeving](#). Utrecht: Mulier Instituut.

Sociaal en Cultureel Planbureau

